

за безцінь свій останній реальний актив. Ніхто не проти цивілізованого ринку. Але він повинен спочатку стати цивілізованим.

Ілона Макух

Тернопільський національний економічний університет

ВИМОГИ ДО ПОБУДОВИ СТРАТЕГІЧНОЇ АНАЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ ПІДПРИЄМСТВА

До побудови аналітичної системи підприємства висувається значна кількість вимог, однією з основних, що реалізована в концептуальній основі фінансової звітності SFAC 8, що є базовим документом для конвергенції облікових стандартів GAAP US та IAS/IFRS, передбачає, що одержані в результаті використання інформації вигоди мають бути більшими від понесених на її одержання витрат [2, с. 275].

Критерієм, що висувається до більшості інформаційних систем, є адресність та релевантність інформації, яка надається кінцевим користувачам. Для забезпечення ефективності функціонування аналітичної системи мають бути чітко сформульовані змістовні та технологічні вимоги до представлення і обробки стратегічної інформації, що в підсумку мають стати основою її розробки. Адресність інформації передбачає орієнтацію при її формуванні на суб'єкта обробки цієї інформації («приймача»), а релевантність – на змістовну адекватність сприйняття даної інформації її одержувачем. При розробці стратегічної аналітичної системи також потрібно обов'язково враховувати місію, стратегічні цілі, потреби стратегічних менеджерів в обліково-аналітичній інформації та інші елементи системи стратегічного менеджменту. Як зазначає І. М. Богатая та Л. О. Івашиненко, «однією із проблем побудови обліково-аналітичної системи підприємства є необхідність формування інформації за різними рівнями деталізації та зрізами представлення, що дозволить проводити стратегічний аналіз у розрізі різних сегментів» [1, с. 15].

Таким чином, важливе значення має можливість ведення стратегічного обліку та здійснення аналізу в розрізі стратегічних бізнес-одиниць як найменшого рівня генерування вартості підприємства. Проте виокремлення стратегічних бізнес-одиниць уможливорює проведення аналізу в розрізі їх стратегічних бізнес-зон як частин зовнішнього середовища конкретної одиниці. Про це також наголошує Д. Л. Савенков, зазначаючи, що «необхідно розробити показники, які будуть відображати зміни позиції підприємства щодо її конкурентів, наприклад, за допомогою порівняльного аналізу на основі зовнішніх факторів. Одним із показників є відносна частка ринку» [10, с. 35].

Ще одна вимога, яка висувається до побудови обліково-аналітичного комплексу в управлінні підприємством, – це надання інформації про зовнішнє середовище, яке створює передумови для ефективного прогнозування стратегії, окреслення ризикового середовища, від якого залежить реалізація стратегічних ініціатив, та забезпечує своєчасне реагування на зміни середовища.

Остаточний набір показників, які необхідні для забезпечення ефективного управління стратегією підприємства, на думку Р. Ф. Бруханського [4, с. 27-36; 5, с. 18-28; 6, с. 23-27; 7, с. 310-313; 8, с. 69-71; 9, с. 210-217] залежатиме від особливостей конкретної галузі, в якій функціонує підприємство, та від специфіки його діяльності.

Проведений аналіз вимог, що висуваються до побудови стратегічної аналітичної системи підприємства, дозволив встановити, що більшість з них напряму пов'язана із вимогами, що висуваються до побудови стратегічної системи обліку, що пояснюється функціональною залежністю стратегічної аналітичної системи від облікової.

Водночас окремі вимоги стосуються безпосередньо проведення аналітичних процедур і представлення показників кінцевим користувачам. До основних вимог, яких слід дотримуватись при побудові стратегічної аналітичної системи підприємства, доцільно віднести економічну доцільність; адресність і релевантність; відповідність стратегічним цілям підприємства; можливість проведення аналізу в розрізі стратегічних сегментів (стратегічних бізнес-одиниць); можливість проведення аналізу впливу факторів зовнішнього середовища; можливість надання деталізованої стратегічної інформації про основні фактори вартості підприємства.

Література

1. Богатая И. Н. Стратегический учет как перспективное направление развития бухгалтерского учета / И. Н. Богатая, Л. О. Ивашиненко // Учет и статистика. – 2008. – № 2 (12). – С. 13–19.
2. Бруханський Р. Ф. Облік і аналіз у системі стратегічного менеджменту аграрного підприємництва: монографія / Р. Ф. Бруханський. – Тернопіль: ТНЕУ, 2014. – 384 с.
3. Бруханський Р. Ф. Фінансово-облікова проблематика відтворення потенціалу сільськогосподарських підприємств: монографія / Р.Ф. Бруханський, Н.В. Железняк, І.П. Хомин; за наук. ред. Р.Ф. Бруханського. – Тернопіль: ТНЕУ, 2014. – 452 с.
4. Бруханський Р. Ф. Побудова методики стратегічного управлінського обліку на підприємствах / Р. Ф. Бруханський // Бухгалтерський облік і аудит. – 2014. – № 9. – С. 27–36.
5. Бруханський Р. Ф. Методика ведення стратегічного фінансового обліку на підприємствах: інжиніринговий аспект / Р. Ф. Бруханський // Бухгалтерський облік і аудит. – 2014. – № 8. – С. 18–28.
6. Бруханський Р. Ф. Адаптація облікової системи сільськогосподарського підприємства до вимог стратегічного менеджменту / Р. Ф. Бруханський // Облік і фінанси. – 2012. – № 3. – С. 23-27.
7. Бруханський Р. Ф. Поняття стратегічного управлінського обліку / Р. Ф. Бруханський // Інноваційна економіка. – 2014. – № 4. – С. 310-313.
8. Бруханський Р. Ф. Проблеми і пріоритети інформаційного забезпечення стратегічного менеджменту сільськогосподарських підприємств України / Р. Ф. Бруханський // Економічний аналіз. – 2011. – Вип. – Т. 9. – С. 69-71.
9. Бруханський Р. Ф. Причини необхідності розробки стратегічно орієнтованої системи бухгалтерського обліку / Р. Ф. Бруханський // Економічний аналіз. – 2014. – Т. 16. – № 2. – С. 210-217.
10. Савенков Д. Л. Система управленческого учета в стратегическом управлении / Д. Л. Савенков // Управленческий учет. – 2008. – № 6. – С. 29-35.

Христина Маліцька

Тернопільський національний економічний університет

УНІФІКАЦІЯ В БУХГАЛТЕРСЬКОМУ ОБЛІКУ: ПОЗИТИВНИЙ І НЕГАТИВНИЙ ПРОЦЕС ЇЇ ФОРМУВАННЯ

У сучасному середовищі, а саме у світовій науці та практиці широко розповсюджена класифікаційна різноманітність національних облікових систем. Розвиваються міжнародні інтеграції, поширюються міжнародні зв'язки між підприємствами різних країн світу у різних сферах господарювання. Такий розвиток породжує ряд проблем, що є актуальними на даний час. Одна із них – це проблема